

תקנות אלו פורסמו בקובץ התקנות מס' 6712, ביום 21 בספטמבר 2008, ומאז לא תוקנו.

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), תשס"ח-2008

תוכן

- תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), תשס"ח-2008 2 -
1. הגדרות 2 -
 2. מוקדי עניין נגישים 3 -
 3. ביצוע התאמות נגישות באתר 3 -
 4. חלופות לביצוע עקב סיבות הנדסיות ופגיעה מהותית 4 -
 5. אתר חדש 5 -
 7. החלה הדרגתית 5 -
 8. תחזוקה 6 -
 9. שמירת מסמכים והצגתם 6 -
 10. עיגול תוצאות חישוב 6 -
 11. שמירת דינים 6 -
 12. תחילה 6 -
- תוספת ראשונה - התאמות נגישות באתר 7 -
1. הגדרות 7 -
 2. הוראות כלליות 8 -
 3. בית שימוש נגיש 10 -
 4. בית שימוש שאינו בית שימוש נגיש 11 -
 6. דגם תלת ממדי 12 -
- תוספת שנייה - אישור של מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה לתכנית פעולה או להשלמת ביצוע התאמות נגישות באתר 13 -
- תוספת שלישית - אישור של מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה לצורך ביצוע חלופה או פטור 14 -

תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות לאתר), תשס"ח-2008

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 19ט ו-19יד לחוק שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות, תשנ"ח-1998 (להלן - החוק), ולאחר התייעצות עם נציב שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות ועם ארגונים העוסקים בקידום זכויותיהם של אנשים עם מוגבלות, בהסכמת שר האוצר לפי סעיף 19ט לחוק, ובאישור ועדת העבודה הרווחה והבריאות של הכנסת, אני מתקין תקנות אלה:

1. הגדרות

בתקנות אלה -

"אדם עם מוגבלות" ו"נציבות" - כהגדרתם בסעיף 5 לחוק;

"אילן מוגן" - אילן שהוכרז בצו לפי סעיף 14 לפקודת היערות;

"אתר" - כל אחד מאלה: אתר עתיקות, גן לאומי, שמורת טבע, שטח שמנהלת קרן קיימת לישראל או מנהל על ידי צד שלישי מטעמה, ואשר הוכשר, כולו או חלקו הכשרה אינטנסיבית לקליטת קהל; לענין זה, "הכשרה אינטנסיבית" - הקמה או התקנה של תשתיות קבועות שמאפשרות לציבור ביקור, פעילות או בילוי, בשטח מהמפורטים להלן יותר מאשר אילולא הוקמו, כגון אחד מאלה: דרכים להולכי רגל, מערך כניסה לאתר, בית שימוש קבוע, מרכז מידע ביער שמנהלת קרן קיימת לישראל, מרכז מבקרים באתר שמנהל רשות הטבע והגנים;

"אתר ארצי" - אתר שלדעת גוף מנהל, באישור הנציבות, הוא בעל חשיבות ארצית;

"אתר קיים" - אתר שהוכרז והוכשר לביקור הציבור לפני המועד הקובע, ולגבי שטח שמנהלת קרן קיימת לישראל - הוכשר לביקור הציבור לפני המועד הקובע;

"אתר חדש" - אתר שהוכשר לביקור הציבור לאחר המועד הקובע;

"אתר עתיקות" ו"עתיקה" - כהגדרתם בחוק העתיקות, תשל"ח-1978;

"גן לאומי", "הרשות לשמירת הטבע והגנים", "ערך טבע" ו"שמורת טבע" - כהגדרתם בחוק גנים לאומיים, שמורות טבע, אתרים לאומיים ואתרי הנצחה, תשנ"ח-1998;

"גוף מנהל" - הגורם שאחראי לפי דין או הסכם לניהול אתר ולאחזקתו ואם אינו הרשות לשמירת הטבע והגנים, רשות העתיקות או קרן קיימת לישראל, אותו גורם לאחר שהתייעץ עם גוף מנהל מן האמורים;

"המועד הקובע" - כהגדרתו בסעיף 19ט לחוק, בפסקה (2) להגדרה "מקום ציבורי קיים";

"הנציב" - כהגדרתו בסעיף 5 לחוק או מי שהוא מינה מבין עובדי הנציבות, שהוא בעל מומחיות מתאימה, לפי העניין;

"מוקד עניין" - כל אחד מאלה:

(1) באתר עתיקות - המקום שבאה בו לידי ביטוח הסיבה שבשלה, בין השאר, הוכרז המקום אתר עתיקות וכן ריכוז מיתקנים לבילוי, להנאה ולשימוש הציבור;

(2) בשמורות טבע וגן לאומי - המקום, לפי העניין, שבאה בו לידי ביטוח הסיבה שבשלה, בין השאר, הוכרז המקום שמורת טבע או גן לאומי, וכן ריכוז מיתקנים לבילוי, להנאה ולשימוש הציבור;

(3) בשטח שמנהלת קרן קיימת לישראל - מקום שנועד לביקור, לפעילות או לבילוי הציבור לרבות מיתקנים שבו לשימוש הציבור;

"מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה" ו"מורשה לנגישות השירות" - כמשמעותם בסימן י"א לחוק, לפי העניין;

"נגישות" - כהגדרתה בסעיף 19א לחוק;

"קרן קיימת לישראל" - כמשמעותה בחוק קרן קיימת לישראל, תשי"ד-1953;

"רשות העתיקות" - כמשמעותה בחוק רשות העתיקות, תשמ"ט-1989;

"שירות ציבורי" - כמשמעותו בסעיף 19 לחוק.

2. מוקדי עניין נגשים

(א) גוף מנהל אחראי שמוקדי העניין באתר שבאחריותו ושלציבור עניין בהם כחלק מחוויית הביקור באתר, יהיו נגשים לאנשים עם מוגבלות.

(ב) גוף מנהל -

(1) רשאי לגרום לכך שבאתר שמציעים בו כמה מוקדי עניין דומים כמפורט בטור א', במרחק סביר זה מזה, רק חלק מהם, כמפורט בטור ב', יהיו נגשים לאדם עם מוגבלות לפי תקנות אלה:

טור א' מספר מוקדי עניין דומים	טור ב' מספר מוקדי עניין שיונגשו
2 עד 5	1
6 עד 10	2
11 עד 20	3
3 נוסף על כך 10 אחוזים מכמה מוקדי העניין הדומים שמעל 20	

(2) יורה, באישור מורשה לנגישות מבנה, תשתיות וסביבה, מהו מרחק סביר לעניין תקנה זו בהתחשב, בין השאר, במספר המבקרים במוקדי עניין או באתרים כאמור, במרחק האווירי בין מוקדי עניין או אתרים ובסוג הדרכים המובילות אליהם ואיכותן.

(ג) בתקנה זו, "מוקד עניין דומה" - מוקד עניין הדומה למוקד עניין אחר בתוכן, בחשיבות או באופי פעילות הפנאי והנופש המתבצעת בו, לפי העניין, ובשעות שהוא פתוח בהן לביקור הציבור.

3. ביצוע התאמות נגישות באתר

(א) באתר תהיה לאדם עם מוגבלות נגישות רציפה -

(1) לכניסה הראשית לאתר מכל אחד מאלה המצויים בקרבתו: מקום חניה, מדרכה, תחנת הסעה, מקום להורדת נוסעים והעלאתם ושביל ציבורי עיקרי;

(2) מהכניסה הראשית לאתר אל מוקדי העניין הנגשים ולחלופות שלפי תקנה 4;

- (3) לבניין המצוי באתר ופתוח לציבור, לשירות ציבורי באתר כגון מזנון, בית שימוש נגיש, מיתקנים נגישים לאורך דרך נגישה לפי תקנות אלה, וכיוצא באלה, בין שהם בניהול הגוף המנהל ובין שהם בניהול גורם אחר.
- (ב) באתר יתקיימו הוראות התוספת הראשונה והן יבוצעו באופן -
- (1) שבכפוף להוראות תקנות אלה; נגישות אדם עם מוגבלות באתר תהיה חלק בלתי נפרד מנגישות כלל הציבור (Inclusion principle) ולא תמומש בנפרד;
- (2) שיקנה לאדם עם מוגבלות המבקר באתר חוויה דומה, ככל האפשר, בטיבה ובאיכותה, לזו של מבקר שאינו עם מוגבלות;
- (3) שהתאמות נגישות הנוגעות למידע, הכוונה ואזהרה, יוקמו באתר באופן אחיד, ככל האפשר, מבחינת תבנית ומיקום ביחס לדרך נגישה.
- (ג) גוף מנהל יבצע התאמות נגישות באתר -
- (1) לאחר שהכין תכנית פעולה שאישר מורשה לנגישות תשתיות, מבנים וסביבה, שהתייעץ עם מורשה לנגישות השירות, המתבססת על אפיון יעדי הנגישות באתר ובה פירוט התאמות הנגישות;
- (2) אם הוא אתר ארצי - התכנית האמורה בפסקה (1) פורסמה באתר האינטרנט של הגוף המנהל למשך 30 ימים להערות הציבור, ונשלחה הודעה על פרסומה כאמור לנציבות ולארגונים העוסקים בקידום זכויות של אנשים עם מוגבלויות;
- (3) לאחר שבחן את ההערות שקיבל לתכנית, בחר לתקן את התכנית או שלא לתקנה, באישור מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה שהתייעץ עם מורשה לנגישות השירות.
- (ד) גוף מנהל אחראי לכך שבסיום ביצוע תכנית הפעולה יאשר מורשה לנגישות תשתיות, מבנים וסביבה כי הושלם ביצוע תכנית הפעולה באתר; אישור תכנית הפעולה ואישור השלמת ביצוע התאמות הנגישות לפי תכנית הפעולה ייעשו לפי טופס שבתוספת השנייה.

4. חלופות לביצוע עקב סיבות הנדסיות ופגיעה מהותית

- (א) סבר גוף מנהל, לאחר שעשה כל שביכולתו לבצע התאמות נגישות לפי תקנות אלה, כי הנגשת מוקד עניין לפי תקנה 2 או ביצוע התאמת נגישות כאמור בתקנה 3 יגרום לפגיעה מהותית באתר ובכלל זה במוקד עניין, או כי לא ניתן לבצע התאמת נגישות עקב סיבות הנדסיות לפי אישור של מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה, הכול כמפורט בטופס שבתוספת השלישית, יבצע גוף מנהל, באישור מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה ולאחר התייעצות עם מורשה נגישות השירות, התאמת נגישות חלופית המבטיחה נגישות וחוויה משמעותית ממוקד עניין או מהאתר כולו, לפי העניין, למספר מרבי של בני אדם עם סוגי מוגבלויות שונים, בלא להגיע לפגיעה מהותית באתר כאמור או למניעה עקב סיבה הנדסית כאמור; לא קיימת, לדעת גוף מנהל, באישור מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה התאמת נגישות חלופית כאמור - פטור הגוף המנהל מחובת ביצוע התאמת הנגישות החלופית.
- (ב) לעניין תקנת משנה (א) ייחשבו, בין השאר, אחת או יותר מהתאמות הנגישות המפורטות להלן, כהתאמות נגישות חלופיות, לפי הנסיבות:
- (1) הגעה בכלי רכב נגיש קרוב ככל האפשר למוקד עניין; בפסקה זו, "כלי רכב נגיש" - כלי רכב שלאדם עם מוגבלות המתנייע בכיסא גלגלים או באמצעי עזר אחר לניידות יש נגישות לתוכו, לרבות באמצעות כיסא גלגלים; הייתה מניעה מטעמי בטיחות

להימצאות כיסא גלגלים בכלי רכב כאמור, תתאפשר לאדם עם מוגבלות גישה עצמאית ומכובדת לכלי רכב כאמור מכיסא גלגלים שבו הוא ישוב;

(2) תצפית למוקד עניין ממרחק קרוב, ככל האפשר, המאפשר לראות את מרב חלקיו, סביבתו והאופן שבו הם משולבים זה בזה;

(3) דגם של מוקד עניין הכולל את חלקיו וסביבתו לפי העניין, המאפשר למתבונן בו או למי שממשש אותו להתרשם מטיבו של מוקד העניין;

(4) שימוש באמצעים מסייעים אחרים.

(ג) בתקנה זו -

"**סיבות הנדסיות**" - העדר מקום או תנאים פיזיים, כגון יציבות מבנה, המאפשרים ביצוע התאמת נגישות במוקד עניין או במקום אחר שאין בו נגישות לאדם עם מוגבלות;

"**פגיעה מהותית**" - פגיעה מהותית באופיו המיוחד של מוקד עניין או של אתר שהוא מצוי בו ושיש בו, בין השאר, ערכי ארכיאולוגיה, אדריכלות, טבע, נוף או היסטוריה לרבות -

(1) פגיעה או הרס של עתיקה, ערך טבע, אילן מוגן, נוף או מבנה לשימור המצויים במוקד עניין או בדרך המובילה אליו;

(2) הסתרת מוקד עניין או חלק ממנו בשל התאמות נגישות;

(3) שינוי משמעותי באופיו או בחזותו של מוקד העניין.

5. אתר חדש

לא ייפתח לציבור אתר חדש אלא לאחר שבוצעו בו התאמות נגישות לפי תקנות אלה.

6. מפרט טכני

(א) בהעדר הוראות טכניות מתאימות לביצוע התאמת נגישות שהחובה לבצעה נקבעה בחיקוק, ועקב כך עלולה להימנע נגישות אדם עם מוגבלות, רשאי הנציב לפרסם הוראות טכניות לביצועה, לשם הבטחת נגישות לבני אדם עם מוגבלות.

(ב) הוראות טכניות של הנציב כאמור, יפורסמו במדור מיוחד למטרה זו באתר האינטרנט של הנציבות ויימצאו במשרדי הנציבות לעיון הציבור בעת שהם פתוחים לציבור; תחילתן של ההוראות תהיה 120 ימים מיום פרסומן והנציב יקבע את תחולתן לפי שיקול דעתו.

(ג) התאמת נגישות שהוראות טכניות הנוגעות לה פורסמו כאמור בתקנת משנה (ב), תתאים, תותקן או תתוחזק, לפי העניין, ולפיהן.

7. החלה הדרגתית

(א) גוף מנהל ישלים את הנגשת מוקדי העניין לפי תקנה 2 וביצוע התאמות הנגישות לפי תקנה 3, ובכלל אלה ביצוע חלופות לפי תקנה 4, לגבי אתרים קיימים שבאחריותו, בשלבים ובפרקי זמן מיום תחילתן של תקנות אלה, לפי הפירוט שלהלן:

(1) בתוך 3 שנים - 15 אחוזים;

(2) בתוך 5 שנים - 35 אחוזים;

(3) בתוך 8 שנים - 65 אחוזים;

(4) בתוך 10 שנים - 100 אחוז.

(ב) סיווג האתרים הקיימים לפי שיעורי הביצוע האמורים ייעשה, בין השאר, לפי ההנחיות לענין החלה הדרגתית שבסעיף 19ט(ג) לחוק.

(ג) בתוך שנה מיום תחילתן של תקנות אלה ישלים גוף מנהל את רשימת האתרים הקיימים שיסיים בכל אחד מפרקי הזמן המנויים בתקנת משנה (א), ויעביר אותה לנציב לשם פרסומה באתר האינטרנט של הנציבות.

(ד) גוף מנהל חייב לכלול ביצוע התאמות נגישות בכל שיפוץ או תחזוקה משמעותיים שהוא מבצע באתר קיים שבהחזקתו, באופן שישתלב בלוחות הזמנים לפי תקנת משנה (א).

8. תחזוקה

(א) התאמות נגישות ותשתיות ומיתקנים באתר התורמים לנגישות אנשים עם מוגבלות יתוכננו ויוקמו, בכפוף לאמור בכל דין אחר, באופן שיבטיח שימוש ועמידות בתנאי סביבה לאורך שנים תוך היזקקות לתחזוקה מזערית ככל האפשר.

(ב) גוף מנהל אחראי לכך כי התאמות נגישות, תשתיות ומיתקנים כאמור בתקנת משנה (א) יהיו תקינים וזמינים בכל עת שהאתר פתוח לציבור.

(ג) לא יפגע אדם בהתאמות נגישות באתר, לא יגרע מהן ולא יסב את השימוש בהן למטרות אחרות באופן חלקי או מלא, ואולם רשאי גוף מנהל לעשות כן במהלך תקופת שיפוץ של אתר כאמור, ובלבד שהבטיח נגישות חלופית לאותו מקום לתקופה כאמור.

9. שמירת מסמכים והצגתם

גוף מנהל חייב -

(1) לשמור לתקופה שלא תפחת מ-7 שנים לאחר מועד סגירת אתר לביקור הציבור, העתק של כל אחד מאלה: תכנית פעולה שהכין לפי תקנה 3, רשימת האתרים הקיימים שהוכנה לפי תקנה 7(ג), מסמך ששימש להכנת פטור לפי תקנה 4, וכל מסמך אחר שהוכן בקשר עם חובותיו או זכויותיו לפי תקנות אלה; מסמכים אלה ירוכזו ויישמרו יחד עם מסמכים אחרים שהוא חייב בשמירתם;

(2) להעביר לנציב או להציג לו, לא יאוחר מתום שלושים ימים מיום שהוצגה לו דרישה לכך, העתק מסמך מן המסמכים הנזכרים בפסקה (1).

10. עיגול תוצאות חישוב

מספר שהוא תוצאת חישוב אחוזים לפי תקנות אלה יעוגל למספר השלם הקרוב, ומחצית תעוגל למספר השלם הנמוך ממנו.

11. שמירת דינים

אין באמור בתקנות אלה כדי לגרוע -

(1) מחובות גוף מנהל לביצוע הוראות נגישות לפי הוראות שלפי פרק ה' לחוק, וזאת בכפוף לאמור בתקנה 4;

(2) מסמכיות הנציב והנציבות לפי החוק.

12. תחילה

תחילתן של תקנות אלה 60 ימים מיום פרסומן.

תוספת ראשונה - התאמות נגישות באתר

(תקנה 3(ב))

1. הגדרות

בתוספת זו -

"**אמצעי הכוונה**" - רצועה או קו, על פני רצועת הליכה או שביל, בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתה, המיועדים לסייע לאדם עם מוגבלות ראייה למצוא את דרכו אל יעד מבוקש;

"**בניין חדש**" - מקום ציבורי חדש כהגדרתו בסעיף 1158(א) לחוק התכנון והבניה, תשכ"ה-1965;

"**בניין קיים**" - מקום ציבורי קיים כמשמעותו בפסקה הראשונה של הגדרתו שבסעיף 19z לחוק;

"**ניגוד חזותי**" (Visual contrast) - ניגוד בין שטח מסוים לסביבתו הקרובה הניתן להבחנה ברורה לעיני אדם מתבונן, ומבוטא בעיקר בבהירות (Lightness or Brightness), וכן בגוון (Hue) ורוויה (Saturation), בתנאי התאורה הקיימים או הצפויים בפועל במקום; גימור השטח יהיה עמום (Matt), לא מבריק, ובלא שימוש בשניים או יותר מבין הגוונים אדום, כחול וירוק, בצמידות זה לזה; דוגמאות לניגוד כאמור הם צבע לבן או צהוב בצמוד לכחול, ירוק כהה או שחור; לעניין זה -

"**בהירות** (Lightness or Brightness)" - תחושת כמות האור המוחזרת מהשטח המסוים; יחסית לסביבתו;

"**גוון** (Hue)" - הביטוי התחושתי של אורך הגל הנפלט מהשטח כגון מידת היותו של צבע אדום או כחול;

"**רוויה** (Saturation)" - התחושה המתקבלת ממידת המובחנות של השטח מצבעי לבן, אפור או שחור;

"**ניגוד מישושי**" (Tactile contrast) - ניגוד בין מרקם פני שטח מסוים למרקם סביבתו הקרובה, הניתן לזיהוי במישוש באמצעות כף רגל נעולה בנעל ובמקל נחייה;

"**סימן אזהרה**" - שטח המורכב מגבשושיות מעוגלות בניגוד חזותי ובניגוד מישושי לסביבתו שנועד להזהיר מפני סכנה או שינוי במרחב;

"**סימן מאתר**" - אמצעי הכוונה המיועד להפנות את תשומת לבו של הולך רגל עם מוגבלות בראייה אל תחילתו של סימן מוביל או מיתקן המצוי בצמוד או בסמוך לאמצעי הכוונה כאמור; היה אמצעי כאמור חלק מדרך - ימוקם לרוחב הדרך בניצב לכיוון התנועה שבה ורוחבו יהיה 60 סנטימטרים;

"**סימן מוביל**" - אמצעי הכוונה מאחד משלושה טיפוסים אלה:

(1) טיפוס 1 -

(א) סימן המורכב מפסים מקבילים היוצרים ניגוד חזותי וניגוד מישושי לסביבתם;

(ב) רוחב הסימן בין 30 ל-40 סנטימטרים, אך אם סביר להניח שאדם ההולך במקום כאמור יגיע לסימן מכיוון הניצב לו - יהיה רוחב הסימן 60 סנטימטרים;

- (ג) מצדו האחד לפחות של הסימן נמצאת דרך נגישה שרוחבה 130 סנטימטרים לפחות, פנויה ממכשולים, שמתקיימות בה הוראות ת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדן בדרך נגישה להולכי רגל; הייתה הדרך בלתי נגישה לאדם עם מוגבלות בניידות המתנייע בכיסא גלגלים או בעזרת אמצעי עזר אחר - רוחבה לא יפחת מ-90 סנטימטרים והיא תהיה פנויה ממכשולים;
- (2) טיפוס 2 - קו מפגש, ישר במידת האפשר, בין שני שטחים צמודים זה לזה המצויים באותו מפלס, הנמשך באופן רציף ממקום אחד במרחב למקום אחר, ובלבד שבשטחים מתקיימות הוראות אלה:

- (א) הם בניגוד חזותי ובניגוד מישושי זה לזה;
- (ב) באחד השטחים, בצמוד לקו המפגש, נמצאת דרך נגישה שרוחבה 130 סנטימטרים לפחות פנויה ממכשולים ומתקיימות בה הוראות ת"י 1918 חלק 2 בסעיף הדן בדרך נגישה להולכי רגל; הייתה הדרך בלתי נגישה לאדם עם מוגבלות בניידות המתנייע בכיסא גלגלים או בעזרת אמצעי עזר אחר - רוחבה לא יפחת מ-90 סנטימטרים והיא תהיה פנויה ממכשולים;
- (ג) רוחב השטח מצדו השני של קו המפגש הוא 30 סנטימטרים לפחות; ואולם אם השטחים האמורים מצויים מחוץ לבניין, וסביר להניח שאדם ההולך במקום כאמור יגיע לקו המפגש מכיוון הניצב לו - יהיה רוחב השטח מצדו השני של קו המפגש 60 סנטימטרים לפחות;
- (3) טיפוס 3 -

- (א) אלמנט פיזי שתוחם ברציפות שולי דרך שרוחבה אינו עולה על 3 מטרים, בניגוד חזותי לסביבתו הקרובה וניתן להבחנה במישוש;
- (ב) היו לאורך דרך שהותקן בה סימן מוביל כאמור התפצליות לדרכים משניות - ימצאו לרוחב ההתפצליות, בסמוך לגבולות הדרך, סימן מוביל מטיפוס 1 או 2, באופן שתיווצר רציפות סימנים מובילים לאורך הדרך;
- "ת"י 1918 חלק 1" - תקן ישראלי ת"י 1918, חלק 1 - נגישות הסביבה הבנויה: עקרונות ודרישות כלליות;
- "ת"י 1918 חלק 2" - תקן ישראלי ת"י 1918, חלק 2 - נגישות הסביבה הבנויה: הסביבה שמחוץ לבניין;
- "ת"י 1918 חלק 4" - תקן ישראלי ת"י 1918, חלק 4 - נגישות הסביבה הבנויה: תקשורת;
- "תקנות התכנון" - תקנות התכנון והבניה (בקשה להיתר תנאים ואגרות), תש"ל-1970.

2. הוראות כלליות

- (א) בהעדרן של הוראות לפי פרק ה' 1 כאמור בתקנה 11 לעניין -
- (1) הנגשת מקום חניה באתר קיים ובניין קיים באתר שדרך נגישה אמורה להוביל אליו לפי תקנות אלה;
- (2) הנגשת בית שימוש באתר קיים;
- (3) שילוט,

יורה הנציב על התאמות הנגישות הנדרשות להנגשת האמור ויראו גוף מנהל שביצע התאמות נגישות לפי הוראות הנציב כאילו ביצע את חובתו לפי פרק ה' 1 לעניין פסקאות (1) עד (3).

- (ב) במקום חניה באתר חדש ובבניין חדש באתר שדרך נגישה אמורה להוביל עליו לפי תקנות אלה, יתקיימו הוראות תקנות התכנון.
- (ג) גוף מנהל יבדוק, מזמן לזמן, אם הביקוש בפועל למקומות חניה נגישים גבוה מכמות מקומות החניה הנגישים שהוא חייב להתקין לפי פרט משנה (א) (להלן - הפער); מצא גוף מנהל כי קיים פער כאמור, ידאג כי ייוספו בהקדם מקומות חניה נגישים בכמות הנותנת מענה הולם לפער.
- (ד) עלה מרחק מקום החניה מהכניסה הראשית לאתר על 100 מטרים יתקיימו הוראות אלה:
- (1) תתאפשר לאדם בעל תג נכה לפי חוק חניה לנכים, תשנ"ד-1993, נסיעה ברכב עד לכניסה הראשית למקום כאמור וחניה בקרבתה;
- (2) בשלט שהותקן במקום בולט לעין ביציאה ממקום חניה כאמור, ושהתקיימו בו הוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדן השילוט, יצוין מספר טלפון של מי שניתן להתקשר אליו בשעות הפעילות באתר כאמור, האחראי לכך כי הדרך המקשרת בין מקום חניה כאמור לכניסה הראשית האמורה תהיה פנויה באופן מיידי לנסיעה ברכב.
- (ה) בדרך באתר שמיועדת להיות נגישה לאדם עם -
- (1) מוגבלות בניידות המתנייע בכיסא כלכלים או בעזרת אמצעי עזר אחר, יתקיימו הוראות ת"י 1918 -
- (א) חלק 1 - הסעיפים הדנים בפני השטח, אנטרופומטריה (מידות אנוש), דרך נגישה, מכשולים בדרך; המדרך לא יכלול בליטות מתוכו כגון חלוקי נחל או אבנים הבולטות מתוך משטח בטון העלולות להפריע או לסכן אדם עם מוגבלות הנע על הדרך;
- (ב) חלק 2 - הסעיפים הדנים בדרכים נגישות להולכי רגל, בכבש ובמדרגות, ובלבד -
- (1) שבאתר חדש שיפוע הכבש לא יעלה על 8 אחוזים אלא אם כן התיר מורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה מסיבות הנדסיות שהשיפוע יהיה גדול יותר אך לא יעלה על 10 אחוזים;
- (2) שעומקו של כל שלח במהלך מדרגות המחושב לפי הנוסחה למידות השלח והרום של מדרגה, יגדל ב-61 עד 63 סנטימטרים (להלן - התוספת) או יגדל בשתי תוספות, ובלבד שעומק השלחים במהלך מדרגות כאמור יהיה זהה;
- נוסף על כך יתקיימו בה ההוראות בדבר דרך נגישה לאדם עם מוגבלות בראייה כמפורט בפסקה (2) להלן.
- (2) מוגבלות בראייה -
- (א) לכל אורכה יימצא סימן מוביל ויינקטו אמצעים שיאפשרו את איתורו על ידי אדם עם מוגבלות בראייה בסביבת כניסה נגישה, כגון על ידי שימוש בסימן מאתר; הבחירה בין טיפוסים סימנים מובילים תיעשה בין השאר לפי תנאי הדרך, באופן שיבטיח יעילות ועמידות לאורך זמן;
- (ב) אפשר שיעשה שימוש בכמה טיפוסים של סימן מוביל, בזה אחר זה, לאורך דרך נגישה, ובלבד שיקושרו זה לזה ברציפות, באופן שאדם עם מוגבלות בראייה

העוקב אחר סימן מוביל מסוים, יזהה את המשך הסימן המוביל גם אם טיפוסו השתנה בנקודה מסוימת לאורך הדרך;

(ג) לאורכה יסומנו בסימן אזהרה מקומות שאדם עם לקות ראייה עלול להיפגע בהם פגיעת גוף אם לא הוזהר מראש על סכנה הצפויה בדרך, ובפרט -

(1) במדרגות יתקיימו הוראות ת"י 1918 חלק 2, הסעיפים הדנים במשטחי אזהרה למדרגות ובתי אחיזה; לא נמשכו בתי אחיזה ברציפות לאורך משטח ביניים שבין מהלכי מדרגות, ימצא סימן מוביל לאורך משטח כאמור כך שיווצר רצף הכוונה בין בתי האחיזה;

(2) דרך בנויה שאינה נגישה לאדם עם מוגבלות בניידות ושיפועה עולה על 12% תסומן בתחילתה ובסופה בסימן אזהרה לפי ת"י 1918 בסעיף הדן במשטח אזהרה למדרגות;

(ד) היה בית אחיזה חשוף לקרינת שמש ולמשקעים - תימנע, במידה סבירה, התלהטותו, כגון על ידי שימוש בחומר המחזיר קרינת שמש, ותימנע החלקת כף יד המבקשת לאחוז בו;

(ה) בנקודת מפגש של שבילים נגישים לאדם עם מוגבלות בראייה, שניתן להמשיך ממנה ליותר מכיוון אחד נגיש כאמור, ימצאו אמצעים הניתנים לזיהוי על ידי אדם כאמור, כגון אמצעי הכוונה או אמצעים קוליים שיאפשרו לו לקבל מידע על כיווני ההמשך והבחירה ביניהם בהיקף דומה לזה הניתן לאדם שאינו עם מוגבלות.

(ו) אמצעי הכוונה וסימני אזהרה באותו אתר ואם ניתן - אף בין אתרים שונים - יהיו זהים; לציבור יימסר בכניסה לאתר מידע על צורתו וחזותו של סימן האזהרה.

3. בית שימוש נגיש

(א) באתר קיים שנתקיים בו אחד מאלה ימצא בית שימוש מיוחד אחד לפחות המיועד לגברים ולנשים:

(1) במועד הוצאת היתר הבניה להקמתו או במועד הקמתו, לפי העניין, היה חייב בבית שימוש נגיש לפי כל דין או חייב בבית שימוש מיוחד לפי תקנות התכנון;

(2) מצוי בו בית שימוש המשמש בפועל את הציבור המבקר בו.

(ב) אם הוא אתר קיים שהכניסה אליו בתמורה ומבקרים בו 80,000 איש בשנה לפחות, ימצא בו, נוסף על האמור בפרט משנה (א), בית שימוש נגיש אחד לפחות משותף לנשים ולגברים או בית שימוש נגיש אחד לנשים ובית שימוש נגיש אחד לגברים.

(ג) באתר חדש יותקנו בתי שימוש נגישים לפי תקנות התכנון, ובכל מקרה לא יפחת מספרם מהאמור בפרטי משנה (א) ו-(ב).

(ד) נוסף על כך, ימצא בית שימוש נגיש אחד לפחות בכל מדור שירותים שלפי תקנות אלה תוביל אליו דרך נגישה או בסמוך לו; הוראה זו לא תחול על מדור שירותים באתר קיים שמרחקו מנקודה אחרת באתר קיים שיש בו בית שימוש נגיש, קטן מ-500 מטרים.

(ה) בית שימוש נגיש ימצא -

(1) בתוך או קרוב, ככל הניתן, למדור שירותים קיים;

(2) בדרך נגישה, ויותקן שלט המכוון אליו ושלט לפי הוראות ת"י 1918 חלק 4 בסעיף הדן בשילוט.

(ו) בפרט זה -

"בית שימוש נגיש" - תא בית שימוש לאנשים עם מוגבלות המתנייעים בכיסא גלגלים או באמצעי עזר אחר;

"מדור שירותים" - חלק בבניין הכולל שני בתי שימוש לפחות.

4. בית שימוש שאינו בית שימוש נגיש

בית שימוש שאינו בית שימוש נגיש אחד לפחות המצוי במבנה שירותים המשמש לנשים ואחד לפחות במבנה שירותים המשמש לגברים יתקיימו הוראות תקנות התכנון הדנות בהנגשת בית שימוש שאינו נגיש.

5. רהיטי חוץ ומתקני חוץ

(א) ברהיטי חוץ ובמתקני חוץ באתר לאורך דרך נגישה לאדם עם מוגבלות בניידות, שלפי תקנות אלה יש להגישם, כגון ספסלים, שולחנות פיקניק, ברזיות, פחי אשפה, ושלטים לאורך הדרך, יתקיימו התנאים המפורטים בת"י 1918 חלק 1, בסעיף העוסק במכשולים בדרך ובמידות אנוש, ובת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדין ברהיטי חוץ ומתקני חוץ; רהיטי חוץ ומתקני חוץ כאמור, לרבות שטחים המשמשים לתפעולם (כגון שטח הצמוד לברזייה ושטח המשמש להנחת הרגליים בחזית ספסל), ימצאו ככל האפשר, מחוץ ובצמוד לדרך נגישה.

(ב) רהיטים ומתקני חוץ לרבות שלטים לצד דרך נגישה לאדם עם מוגבלות בראייה, יהיו ניתנים לזיהוי על ידי אדם כאמור, באמצעות -

(1) קיום אמצעים מתאימים, כגון סימון קווי המתאר שלהם בניגוד חזותי לסביבתם;

נמצאים הרהיטים על רקע הסביבה הפתוחה, ימצא סימון נוסף החוצץ בין הסימון הראשון לרקע הסביבה בממדים מתאימים ובניגוד חזותי, כגון מדבקה שקוטרה 15 סנטימטרים שמסומנים בה עיגול בתוך עיגול בניגוד חזותי זה לזה, בגובה שבין 100 סנטימטרים ל-160 סנטימטרים לפחות;

(2) סימן מאתר, אם היה אחד מאלה: דגם תלת-ממדי, מפה מישושית, אמצעי להעברת מידע קולי, וברזייה.

(ג) לאורך דרך נגישה לאדם עם מוגבלות המתנייע באמצעי עזר לניידות או בכיסא גלגלים, או בסמוך לה, ימצאו אמצעים שאפשר לשבת עליהם, כגון מדרגת סלע או ספסל, ויתקיימו בהם הוראות אלה:

(1) גובה מישור הישיבה מעל המדרג שסביבו יהיה בין 45 ל-50 סנטימטרים;

(2) ימצא עליהם התקן בדומה למשענת יד שמסייע לשבת ולקום; אם הוא משענת יד, יהיה הגובה העליון של משענת היד מפני המושב 18 עד 24 סנטימטרים;

(3) בחזית אמצעי הישיבה ימצא שטח רצפה פנוי שרוחבו 65 סנטימטרים לפחות והוא נמשך לכל אורך אמצעי הישיבה;

(4) בשביל ששיפוע האורך שלו -

(1) עולה על 5 אחוזים ולאורך 200 מטרים לפחות מתחילתו כאמור, ימצאו אמצעי ישיבה כאמור, במרחק של כ-50 מטרים האחד מן האחר, ככל האפשר;

(2) עד 5 אחוזים - במרחק של כ-100 מטרים אחד מן האחר, ככל האפשר, ולכל אורכו;

- (5) אמצעי ישיבה כאמור יימצא, במידת האפשר, בצל;
- (6) היה אמצעי כאמור ספסל, יתקיימו בו דרישות ת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדן בספסלים ובלבד -
- (א) שגובה פני הספסל יהיה בין 45 ל-50 סנטימטרים;
- (ב) שמשני צדי הספסל יימצאו משענות לזרוע שגובה פניהן מעל פני הספסל יהיה בין 18 ל-24 סנטימטרים;
- (ג) בחזית הספסל יימצא שטח רצפה פנוי שרוחבו 65 סנטימטרים לפחות והוא נמשך לכל אורך הספסל;
- (ד) יכול שבמקום האמור בפרט משנה (ג)4(4) יימצאו אמצעי ישיבה באתר בטווח הליכה של 250 מטרים לפחות מהכניסה הראשית לאתר; נוסף על כך, יעמיד גוף מנהל כלי רכב נגיש כאמור בתקנה 4(ב)1, לרשות אדם עם מוגבלות שבאמצעותו יוכל לנוע באתר;
- (ה) ב-20 אחוזים לפחות מכלל שולחנות פיקניק המצויים באתר המשמש לנופש ופנאי, ובסך הכול לא פחות משניים, יתקיימו דרישות ת"י 1918 חלק 2, בסעיף הדן בשולחנות פיקניק ודרישות פרט משנה (ג) לגבי אמצעי הישיבה לצדם; שולחנות כאמור יהיו פזורים באופן אחיד, במידת האפשר, בין שאר השולחנות באתר;
- (ו) במקבץ של רהיטי חוץ או מתקני חוץ זהים המצויים סמוך זה לזה באתר, יכול שהוראות פרטי משנה (א) עד (ד) יתקיימו ברהיט או במיתקן חוץ אחד בלבד ממקבץ כאמור.

6. דגם תלת ממדי

- (א) נוסף על האמור בתקנה 4(ב)3, באתר ארצי שבו מבנים או תופעות טבע בעלי ייחוד - יימצא דגם תלת-ממדי המדמה מבנה או תופעה כאמור או את חלקם באופן מייצג, שיאפשר לאדם עם לקות ראייה להתרשם ולחוות מבנה או תופעה כאמור באמצעות מישוש; מרכיביו העיקריים יהיו ניתנים לזיהוי באמצעות ניגוד חזותי.
- (ב) היה הדגם חשוף לקרינת שמש - תימנע התלנטותו כגון על ידי שימוש בחומר מחזיר קרינת שמש.

תוספת שנייה - אישור של מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה לתכנית פעולה או להשלמת ביצוע התאמות נגישות באתר

(תקנה 3(ד))

לפי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות באתר), תשס"ח-2008 (להלן - התקנות)

1.	פרטי האתר		
	מיקום:	אתר קיים/אתר חדש [מחקר/אתר המיותר]	
	מספר היתר הבנייה אם הוצא:	מועד הוצאת היתר הבנייה:	אם לא הוצא היתר בנייה - מועד תחילת הקמת האתר
	אתר ארצי: כן/לא [מחקר/אתר המיותר]		
2.	פרטי הגוף המנהל של האתר		
	שם מלא:	מס' זהות/מס' רישום אצל רשם החברות:	
	מס' טלפון:	כתובת:	
	דואר אלקטרוני:		
3.	הצהרת מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה*		
	(א) אני, החתום מטה, מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה מצהיר בזה כי אני רשאי ליתן אישור זה בקשר לאתר שבנדון, כל העובדות בטופס זה הם אמת, וחוות דעתי זו ניתנת לפי מיטב שיקול דעתי וכושר שיפוטי המקצועי.		
	(ב) לאחר שהתייעצתי עם מורשה לנגישות השירות ששמו/ה....., ומספר הרישוי שלו/ה....., אני מאשר את תכנית הפעולה לפי תקנה 3(ז) לתקנות.		
	(ג) אם האתר הוא אתר ארצי -		
	(1) תכנית הפעולה פורסמה באתר האינטרנט של הגוף המנהל ביום.....;		
	(2) לאחר שבחנתי את ההערות שהוגשו על ידי הציבור לתכנית, החלטתי לאשר/שלא לאשר את החלטת הגוף המנהל בקשר להערות כאמור, וזאת לאחר שהתייעצתי ביום..... עם מורשה לנגישות השירות.		
	(ד) אני מאשר כי הושלם ביצוע התאמות הנגישות באתר לפי תכנית הפעולה.		
	שם המורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה:	מס' זהות:	
	מס' רישוי:	כתובת:	
	מס' טלפון:	כתובת דואר אלקטרוני:	
	חתימת המורשה:	תאריך:	
	שם מורשה לנגישות השירות שנערכה עמו/ה התייעצות:	מס' זהות:	
	מס' רישוי:	כתובת:	
	מס' טלפון:	כתובת דואר אלקטרוני:	

* יש למחוק בסעיף 3 את הלא מתאים בין סעיפים קטנים (א) עד (ד).

תוספת שלישית - אישור של מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה לצורך ביצוע חלופה או פטור

(תקנה 4(א))

לפי תקנות שוויון זכויות לאנשים עם מוגבלות (התאמות נגישות באתר), תשס"ח-2008 (להלן - התקנות)

1.	פרטי האתר		
	מיקום:		
	מספר היתר הבנייה אם הוצא:	מועד הוצאת היתר הבנייה:	אם לא הוצא היתר בנייה - מועד תחילת הקמת האתר
2.	התאמות הנגישות שלא ניתן לבצע עקב פגיעה מהותית באתר או מסיבות הנדסיות		
	הערה: התאמות הנגישות שלא ניתן לבצען עקב פגיעה מהותית באתר או במוקד עניין או מסיבות הנדסיות יפורטו בטורים א' ו-ב' לנספח שלהלן המהווה חלק בלתי נפרד מאישור זה (להלן - הנספח);		
3.	הצהרת הגוף המנהל*:		
	(א) עקב פגיעה מהותית באתר או במוקד עניין או מסיבות הנדסיות אין אפשרות לבצע את התאמות הנגישות המפורטות בטור א' לנספח מהנימוקים המפורטים בטור ב' לנספח. (ב) מצאתי התאמות נגישות חלופיות המפורטות בטור ג' לנספח שהן חלופה לדרישת התקנות כמפורט בטור א' לנספח, שמבטיחות נגישות למרב בני אדם עם סוגי מוגבלויות שונים. (ג) בדקתי ולא מצאתי התאמות נגישות חלופיות לביצוע לפי הסיפה של תקנה 4(א) לתקנות, כמפורט בטור ג' בנספח.		
4.	פרטי הגוף המנהל של האתר		
	שם מלא:	מס' זהות/מס' רישום אצל רשם החברות:	
	מס' טלפון:	כתובת:	
	דואר אלקטרוני:		
	פרטי כל המנהלים הפעילים במקרה שהבעלים הוא תאגיד:		
	שם מלא:	מס' זהות	תפקיד בתאגיד
5.	הצהרת מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה*		
	אני, החתום מטה, מורשה לנגישות מבנים תשתיות וסביבה מצהיר ומאשר בזה כי:		
	א. אני רשאי ליתן אישור זה בקשר לאתר שבנדון, כל העובדות בטופס זה הם אמת, וחוות דעתי זו ניתנת לפי מיטב שיקול דעתי וכושר שיפוטי המקצועי. ב. לאחר שהתייעצתי ביום עם מורשה לנגישות השירות אני מאשר את האמור בסעיף 3(א), (ב) ו-(ג) **.		
	שם המורשה לנגישות מבנים, תשתיות וסביבה:	מס' זהות:	

* יש למחוק בסעיף 3 את הלא מתאים בין סעיפים קטנים (א) עד (ג).

** יש למחוק בסעיף 5(ב) את הלא מתאים בין סעיפים קטנים (א) עד (ג) של סעיף 3.

מס' רישוי:	כתובת:
מס' טלפון:	כתובת דואר אלקטרוני:
חתימת המורשה:	תאריך:
שם מורשה לנגישות השירות שנערכה עמו/ה התייעצות:	מס' זהות:
מס' רישוי:	כתובת:
מס' טלפון:	כתובת דואר אלקטרוני:

נספח

טור א'	טור ב'	טור ג'
פירוט התאמות הנגישות לביצוע לפי התקנות, שביחס אליהן מתבקש הפטור	פירוט הסיבות לפגיעה מהותית או הסיבות ההנדסיות ונימוקי הפטור	התאמת נגישות חלופית לביצוע קיימת (ציין פרטיה) ¹

כ"ד באב תשס"ח (25 באוגוסט 2008)

דניאל פרידמן
שר המשפטים

¹ מחק את המיותר.